

Ürasklased õunapuude kallal

TOIVO UNIVER

Puiduürajad ja maltsa-üraskid on teinud sel suvel noortele õunapuudele palju kahju.

Tänavu kevadtalvel täheldati viljapuuaedades, et noored õunapuud – nii paariaastased kui ka juba kandeid joudnud (5–8 a) – kuivavad. Lehepungad küll avanesid ja õiedki läksid lahti, kuid seejärel õied närbusid ja võrsete kasv seiskus.

Esmapilgul näis, et tegu on talvekahjustusega. Tüved olid pookkohast 10–15 cm kõrgemal pruunid, koor ja puiduosa ning nende vahel asuv kambiumikiht ei avaldanud elutegevuse märki.

Kahjustatud noore puu tüve hoolikal vaatlemisel võib leida sellel pisikesi 2mm läbimõõduga auke. Peenikese traadi abil saab mõõta süvendi pikkust, mis sageli on pool tüve läbimõõdust.

Selline on ürasklaste kahjustus: õunapuude kallal on maltsaüraskid ning paaritu puiduüraja.

Need kahjurputukad on väikesed, 2–3,5 mm pikkused tumepruunid või mustad mardikad, kelle lendlus aprillis-mais.

Kahjustuse väline pilt on erinev. Maltsaüraski emamardikas teeb algse käigu koore ja puiduosa vahele. Puiduüraja emamardikas närib augu tüvesse (vanemal puul ka madalamale oksale) ja siseneb tüvesse seal paiknevate pungasõlmede kohalt. Näritud süvend on rõhtne (kuni 6 cm pikkune) ja ulatub tüve keskel paikneva säisikuni. Rõhtsast peakäigust närib mardikas üles- ja allapoole lühemad (1–2 cm) ristkäigud paralleelselt aastaringidega.

Lühiokste vertikaalsete käikude lõppu muneb emamardikas 30–40 muna. Munakuhjatised on kaetud pruuni jahuja puidupulbriga.

Juunis kooruvad pruuni peaga valged vastsed (3–4 mm). Nemad käike ei kaevanda, vaid toituvad taimemahlast ja emamardika kaevandatud käikude seintel arenevatest seentest.

Suve keskel tõugud munevad. Valmikud (mardikad) jäävad käikudesse talvituma.

Siit tuleneb soovitus aednikule: lõigake viljapuudel välja kõik kuivanud oksad ja põletage kohe. Nii hävitate suure hulga kahjureid.



Puiduüraja emamardikas närib augu ja siseneb tüvesse pungasõlme kohalt.

Noorte puude elusa tüveosa uinuvatest pungadest võib kasvada noori võrseid. Mahalõigatud tüve lõikehaav katke kohe pookevaha või õlivärviga.

Puiduüraja kahjustab viljapuud ja paljusid teisi lehtpuuliike. Kahjustuste ennetamiseks õunapuudel

TASUB TEADA

Kuidas tõrjuda

- Lõigake kõik kuivanud oksad võrast välja ja põletage kohe.
- Kevadel meelitage kahjur munema aeda toodud pihlakatüvedele või jämedatele oksatele. Pärast lendlust põletage pihlakad.

võib kevadel enne ürasklaste lendmist panna aeda hõrgutuspuudeks pihlakatüvesid või pihlaka jämedaid oksa. Pärast mardikate lendlust korjake need kokku ja põletage.

TOIVO UNIVER

Polli aiandusuuringute keskus